

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitruvius Itervm Et Frontinus

Vitruvius

Florentiae, 1513

De Arena. Caput. IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

LIBER

struuntur. alternis coriis parietes alligantur, & mediū lateres supra cōagnēta collocati & firmitatem & specie faciunt utraq; parte non innenustam. Est autem in Hispania ulteriore calentū, & in galliis Massilia, & in Asia pitane, ubi lateres cū sunt ducti & arefacti, proiecti natant in aqua. Natant autē eos posse ideo uidetur, q̄ terra est de qua ducuntur, pumiosa, ita cum est leuis aere solidata, non recipit in se nec comibit liquorem. Igitur leui raraq; cum sit proprietate, nec patitur penetrare in corpus humidam potestatem quocunq; pondere fuerit, cogitur ab rerum natura (quemadmodum pumex) uti ab aqua sustineatur. Sic autem magnas habent utilitates, q̄ neq; in edificationibus sunt onerosi, & cum ducuntur, a tempestatibus non dissoluntur.

De Arena. Caput. III.

In cœmentitiis autē structuris primū est de arena quærendū, ut ea sit idonea ad materiam miscendam, neq; habeat terram commixtam. Genera autem arenæ fossitiæ sunt hæc, nigra, cana, rubra, carbunculus. Ex his quæ in manu confricata fecerit stridorem, erit optima, quæ autem terrosa fuerit, & non habebit asperitatem. Item si in uestimentum candidum ea coniecta fuerit, postea excussa uel icta, id nō inquinauerit, neq; ibi terra subsiderit, erit idonea. Sin autem nō erunt arenaria, unde fodiat, tum de fluminibus aut è glarea erit excernenda, Non minus etiam de litore marino, sed ea in structuris hæc habet uitia, q̄ difficulter sicæscit, neq; ubi sit, onerari se continenter paries pati

tur, nisi intermissionibus requiescat, neq; concamerationes recipit, Marina autem hoc amplius, q̄ etiā parietes cum in his tectoria facta fuerint, remittētes saluginem, ea dissoluūt. Fossitia uero celeriter in structuris sicca scuit, & tectoria permanent, & concamerationes patiuntur, sed hæ, quæ sunt de arenariis recentes. Si enim exemptæ diutius iaceant, ab sole & luna & pruina concoctæ resoluuntur, & fiunt terrosæ. Ita cum in structuram coniiciuntur, non possunt continere cementa, sed earuunt & labuntur, onerāq; parietes non possunt sustinere, Recentes autem fossitia cum in structuris tantas habeant uirtutes, eæ in tectoriis ideo non sunt utiles, q̄ pinguitudini eius calx palea commixta propter uehementiam non potest sine rimis inarescere, fluuiatica uero propter macritatem (uti signinum) bacillorum subactionibus in tectorio recipit soliditatem.

De Calce.

Caput. V.

E arenæ copiis cum habeatur explicatum, tum etiam de calce diligentia est adhibenda, uti de albo saxo aut silice coquatur & quæ erit ex spisso & duriore, erit utilior in structura, quæ autem ex fistuloso, in tectoriis. Cū ea erit extincta, tunc materie ita miscetur, ut si erit fossitia, tres arenæ & una calcis confundantur. Si aut fluuiatica aut marina, duæ arenæ in unam calcis coniiciantur. Ita enim erit iusta ratio mixtionis temperaturæ, etiam in fluuiatica aut marina, si quis testam tuisam & succretam ex tertia parte adiecerit, efficiet materie temperaturam ad usum meliorem. Quare autē